

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Aan de commissies van VWS & EZK

Den Haag, maandag 26 april 2021

Betreft: testen om meer mogelijk te maken en ter voorkoming van *lockdowns* in de toekomst

Geachte voorzitter,

Met het oog op het debat in uw Kamer op 28 april as. over de *Tijdelijke wet testbewijzen Covid-19* berichten wij u langs deze weg over het belang van testen nu én in de nabije toekomst om vergaande (nieuwe) *lockdowns* te voorkomen.

1. Wat is er gebeurd

In de eerste plaats lopen wij kort langs wat er inmiddels is gebeurd op het vlak van testen voor toegang en wat dat heeft opgeleverd.

De fieldlabs

De fieldlabs - een gezamenlijk initiatief van overheid, evenementensector en wetenschappers - levert unieke gedragswetenschappelijke inzichten op hoe evenementen veilig kunnen worden georganiseerd, met meer publiek, zonder de anderhalve meterregel en met tests vooraf en achteraf. Deze inzichten (van sportwedstrijden, dancefestivals, congressen en theaterbezoek) zijn nuttig nu we naar verwachting nog lang niet van corona af zijn en er steeds nieuwe varianten opduiken. Ook naar de toekomst (met mogelijk nieuwe virussen of mutaties waartegen het huidige vaccin niet beschermt) levert dit belangrijke inzichten op. Een aantal bevindingen tot zover:

- De eerste fieldlabs hebben aangetoond hoe goed testen voorafgaand aan events kan werken. Met 102 positieve tests (op 17.000 bezoekers!) konden bezoekers die positief waren getest er uit worden gehaald en konden zo juist besmettingen worden voorkomen; want deze mensen zouden anders immers níet zijn getest en begeven zich wel in de samenleving. Dit soort testen leidt dus juist tot een *win-win* situatie; én evenementen kunnen doorgang vinden met minder maatschappelijke schade én de virusbestrijding profiteert.
- Ook leren we door de fieldlabs wat binnen een gecontroleerde en veilige setting mogelijk is; de fieldlabs betreffen tenslotte vooral gedragsonderzoek. Zo weten we inmiddels dat bij indoor evenementen zoals theater (langer dan een kwartier binnen 1,5 meter van elkaar) het risico relatief beperkt is. Uit de eerste data blijkt dat mensen zich over het algemeen ook goed aan de diverse alternatieven maatregelen houden.

Kortom: de inzichten uit de fieldlabs laten zien dat toegangstesten eerder meer mogelijk maken dan op grond van het epidemiologisch beeld mogelijk zou zijn, helpen routekaarten en openingsplannen te verfijnen met minder maatschappelijke schade en dragen bij aan het indammen van het virus.

Praktijkervaring opgedaan met testen voor toegang

In aanvulling op de meer wetenschappelijk ingestoken fieldlabs worden deze maand 464 vooral heel praktische pilots georganiseerd met in totaal 200.000 aanwezigen (gemiddeld 9.500 per dag) in verschillende branches en verspreid door het land.

Hiermee leren we als samenleving samen met de Stichting Open Nederland hoe testen voor toegang op grote schaal kan worden ingezet en vooral hoe dat werkt. Dit is om twee redenen belangrijk:

1) we leren zo (in combinatie met de inzichten uit de fieldlabs) hoe sectoren eerder veilig open kunnen dan op grond van het epidemiologische beeld mogelijk zou zijn. Ter illustratie: bij Nederland-Letland zijn 18 mensen positief getest op 5000 bezoekers! In april zijn tot nu toe 40 positieve testen op een totaal van 32.000 testen gedetecteerd. Na afloop zijn 3 bezoekers positief getest. Het spoort dus mensen op die anders mensen hadden kunnen besmetten.

2) we leren verder hoe dit instrument in de praktijk werkt. We kunnen de infrastructuur van toegangstesten onderzoeken, de ICT, toepassing van de app CoronaCheck en –scanner etc.

Verder zien wij vooral ook hoeveel vreugde de honderden pilots en evenementen mensen nu al brengen, na een jaar waarin nauwelijks iets mogelijk was.

2. Vervolg: zorgen dat toegangstesten echt in praktijk gebracht kan worden

De ontwikkeling van het vaccineren maar ook van het virus zelf zijn onzeker. Het is belangrijk voor ondernemers om het instrument van toegangstesten om hun zaak eerder of op grotere schaal weer open te doen beschikbaar is. En zeker voor de evenementensector is de verwachting dat ‘testen voor toegang’ nog geruime tijd noodzakelijk zou kunnen zijn om hun activiteiten door te kunnen laten gaan. Bovendien is niet uitgesloten dat de wereld en Nederland in het komende jaar nog volgende corona-golven zal zien, bijvoorbeeld door mutaties die aan het vaccin ontsnappen. Dan is het verstandig om wetgeving (en infrastructuur) voor het mogelijk maken van activiteiten met behulp van toegangstesten paraat te hebben zodat in die situatie minder strikte *lockdowns* nodig zijn dan in 2020 en de eerste maanden van 2021 zijn toegepast.

Daarom is het van groot belang dat het voorliggende wetsvoorstel wordt aangenomen.

Het is overigens altijd aan ondernemers en sectoren zelf of ze met toegangstesten gaan werken. Testen moet wat ons betreft niet de norm worden, maar worden ingezet waar dat er toe leidt dat activiteiten mogelijk zijn die volgens het epidemiologisch beeld nog niet mogelijk zouden zijn, zoals bijvoorbeeld bij festivals en andere evenementen. Wat zonder testen veilig open kán, móet ook zonder testen open. In tal van branches immers zijn uitstekende protocollen opgesteld met (andere) maatregelen die dat veilig en verantwoord mogelijk maken.

3. Tot slot

Het is dus belangrijk dat de benodigde wetgeving er zo spoedig mogelijk komt. Uw Kamer heeft in de afgelopen maanden ook regelmatig gepleit voor het mogelijk maken van activiteiten met behulp van toegangstesten en wij vragen u die lijn voort te zetten.

Tot slot pleiten wij er voor om het testen voor toegang ook na 1 juli gratis te houden. Dit soort testen, zoals in deze brief uiteengezet, dient een breed maatschappelijk belang. En zolang niet iedereen in Nederland tenminste de kans heeft gehad zich te laten vaccineren (Nb. is ook gratis!), is het niet eerlijk om de rekening van testen bij consument of ondernemer neer te leggen.

Hoogachtend,

Ingrid Thijssen, Voorzitter VNO-NCW

Jacco Vonhof, voorzitter MKB-Nederland

NB. Een afschrift van deze brief gaat naar Minister Van 't Wout (EZK), Minister de Jonge (VWS), Minister Grapperhaus (V&J), Minister-president Rutte.